

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA

Evidenčné číslo: 101004/B/2018/36089192888553220

HODNOTENIE PODPORY UNIVERZÍT VO VYBRANEJ
KRAJINE

Bakalárska práca

2018

Nikoleta Töröková

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA

HODNOTENIE PODPORY UNIVERZÍT VO VYBRANEJ
KRAJINE

Bakalárska práca

Študijný program: Verejná správa a regionálny rozvoj

Študijný odbor: Verejná správa a regionálny rozvoj

Školiace pracovisko: Katedra verejnej správy a regionálneho rozvoja

Vedúci záverečnej práce: Ing. Alexandra Lešková

Bratislava 2018

Nikoleta Töröková

Pod'akovanie

Chcela by som pod'akovať mojej školiteľke Ing. Alexandre Leškovej, za veľkú pomoc, odborné rady a pripomienky, ktoré výrazne dopomohli k napísaniu tejto bakalárskej práce.

ABSTRAKT

TÖRÖKOVÁ, Nikoleta: Hodnotenie podpory univerzít vo vybranej krajine. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Národohospodárska fakulta; Katedra verejnej správy a regionálneho rozvoja. – Vedúci záverečnej práce: Ing. Alexandra Lešková. – Bratislava: NHF EU, 2018, 36 s.

Cieľom záverečnej práce je hodnotenie podpory univerzít vo vybranej krajine. Práca je zameraná na zhodnotenie podpory na Národohospodárskej fakulte, ktorú meriame na základe kvalitných publikácií a finančnej podpory na nich pripadajúcej. Práca je rozdelená do 5 kapitol. Obsahuje 5 grafov. Teoretická časť bakalárskej práce nám opisuje stručný prehľad histórie hodnotenia podpory univerzít. Následne v nej nájdeme opísané zdroje, z ktorých univerzity môžu čerpať finančné prostriedky. V praktickej časti je rozobraná podpora na Národohospodárskej fakulte podľa zdrojov financovania, resp. podľa projektov, ktoré boli na tejto fakulte riešené v intervale rokov 2007 – 2015. Nájdeme tu porovnanie pridelených financií k rôznym prvkom ovplyvňujúcim publikovanie kvalitnej publikácie. Ďalej je v praktickej časti detailnejšie rozobraná podpora plynúca z projektov VEGA. Na záver bakalárskej práce nachádzame diskusiu, kde sú popísané aj iné metódy, ktorými vieme zmerať podporu univerzít. Výsledkom riešenia danej problematiky je zhodnotenie tej podpory plynúcej z projektov, ktorá viedla k publikáciám kvalitných publikácií. Nachádzame tu odpoveď na otázku, či bola daná podpora dostatočná a efektívne využitá.

Kľúčové slová:

Podpora vzdelávania, univerzity, štrukturálne fondy, Európska únia

ABSTRACT

TÖRÖKOVÁ, Nikoleta: Assessment of University Support in a Selected Country. – University of Economics in Bratislava. Faculty of National Economy; Department of Public Administration and Regional Development. – Ing. Alexandra Lešková. – Bratislava: NHF EU, 2018, 35 s.

The objective of the final thesis is to evaluate a support of universities in the selected country. The thesis focuses on evaluation of support to the Faculty of National Economy, which we measure based on quality publications and financial support for them. The thesis is divided into 5 chapters, containing 5 charts and 1 table. A theoretical part of the bachelor thesis describes a brief overview of the history of university support evaluation. Subsequently we describe resources enabling universities to draw funds. In the practical part, the support at the Faculty of National Economy is described according to sources of financing, respectively according to the projects that were dealt with at this faculty from 2007 to 2015. Here we find a comparison of allocated funds to various elements affecting publishing of a quality publication. A more detailed support from VEGA projects is also included in the practical part. At the end of the bachelor thesis, we find a discussion describing measuring methods of support of universities. The result of the solution to this issue is evaluation of the support from projects that led to publishing of the quality publications. Therein we find an answer to the question if the support has been sufficiently and efficiently used.

Key words:

Education Support, Universities, Structural Funds, European Union

OBSAH

ÚVOD	7
1 TEORETICKÁ ČASŤ BAKALÁRSKEJ PRÁCE	8
1.1 História vývoja financovania vysokého školstva na Slovensku	8
1.2 Výkonové financovanie univerzít na Slovensku	9
1.2.1 Určovanie dotácií	9
1.2.2 Financovanie výskumu na Slovensku	10
1.3 Projektové financovanie univerzít na Slovensku	10
1.3.1 Vysokoškolská veda a technika – grantové organizácie MŠVVaŠ SR	10
1.4 Operačný program Vzdelávanie	11
1.4.1 Opatrenie 1.2	12
1.4.2 Opatrenie 4.2	12
1.5 Operačný program Výskum a Vývoj	13
1.5.1 Opatrenie 4.1	13
1.5.2 Opatrenie 5.1	14
1.6 Porovnanie výkonového a projektového financovania univerzít	14
1.7 Metódy a techniky hodnotenia	15
1.8 Ľudský kapitál v znalostnej ekonomike	16
2 CIEĽ PRÁCE	17
3 METODIKA PRÁCE A METÓDY SKÚMANIA	18
3.1 Metodika teoretickej časti práce	19
3.2 Metodika praktickej časti práce	20
4 PRAKTICKÁ ČASŤ BAKALÁRSKEJ PRÁCE	21
4.1 Analýza finančnej podpory meraná prostredníctvom riešených projektov a kvality publikácií	21
4.1.1 Analýza projektov VEGA	27
5 DISKUSIA	29
ZÁVER	31
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	33

ÚVOD

Tému Hodnotenie podpory univerzít na Slovensku sme si ako tému bakalárskej práce zvolili na základe toho, že je výsostne aktuálna a podľa nášho názoru je financovanie, resp. podpora vysokých škôl je v týchto časoch dosť podceňovaná. Výkonnosť vysokého školstva je kľúčovou témou pre regionálnu politiku. Univerzity by mali byť hlavným cieľom finančnej či nefinančnej podpory pre orgány im nadriadené, pretože univerzity produkujú ľudský kapitál a znalosti, ktoré sú hlavným faktorom ekonomického rastu.

Cieľom našej bakalárskej práce je prípadová štúdia zameraná na zhodnotenie finančnej podpory na Národohospodárskej fakulte Ekonomickej univerzity v Bratislave. Spomínanú podporu budeme hodnotiť na základe kvalitných publikácií, ktoré boli publikované v rokoch 2007 až 2015 v projektoch riešených v rámci tejto fakulty. Z pohľadu zamerania našej práce bude detailnejší rozbor vybraných aspektov, ktoré pôsobia na vydanie danej kvalitnej publikácie, respektíve článku. Tieto prvky sa budeme snažiť dávať do pomeru priority s objemom pridelených financií a tak určiť, ktorá podpora bola najlepšia a ktorá finančná podpora viedla k tým najkvalitnejším publikáciám.

V diskusii, ktorá nasleduje po praktickej časti našej bakalárskej práce rozoberieme aj iné metódy hodnotenia podpory univerzít, ktoré sme tiež mohli využiť pri vypracovávaní nášho výskumu. Pozrieme sa aj na riziká, ktoré sprevádzali zber dát použitých pre naše výsledky.

Bakalárska práca na už spomínanú tému, Hodnotenie podpory univerzít na Slovensku, bude určená pre jednotlivé orgány verejnej správy, ktoré tvoria politiku podpory školstva. Môže byť nápomocná pre všetkých riešiteľov spomínaných projektov ako súhrn informácií o efektívnosti riešeného projektu k ostatným riešeným projektom. Tak isto môže byť naša bakalárska práca nápomocná aj pre študentov, ktorý sa podobnou problematikou zaoberajú, alebo sa zaoberať budú, ako súhrn teoretických a praktických informácií o možnostiach financovania, ktoré uvedieme v teoretickej časti našej bakalárskej práce.

1 Teoretická časť bakalárskej práce

V prvej kapitole sa budeme venovať financovaniu a následnému hodnoteniu podpory univerzít. Rozoberieme možnosti podpory, z ktorých univerzity môžu čerpať finančné prostriedky. Opíšeme grantové systémy Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu – VEGA, KEGA a APVV. Následne sa pozrieme na metódy a techniky, ktoré nám pomôžu pri zhodnotení finančnej podpory. Na záver si zhrnieme dôležitosť ľudského kapitálu v znalostnej ekonomike.

1.1 História vývoja financovania vysokého školstva na Slovensku

Rozdeľovanie finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu univerzitám bol až do roku 2000 založený na indexovom princípe. Rozdeľovalo sa len určité percento zo celkovej sumy, a to podľa výkonu odvodzovaného od počtu študentov a koeficientov stanovených na báze typu fakulty a upravovaných hlasovaním orgánov reprezentácie vysokých škôl. Súčasťou pridelovania finančných dotácií zo štátneho rozpočtu boli aj tzv. záväzné ukazovatele, ktoré neumožňovali vysokým školám presúvať finančné prostriedky medzi jednotlivými kategóriami. (Medereky, 2009)

Ministerstvo školstva v spolupráci s univerzitami od začiatku roku 1999 pracovalo na vývoji nového systému rozdeľovania dotácií pre vysoké školy. Tímy boli zložené zo zástupcov Ministerstva a vysokých škôl a analyzovali systém rozdeľovania finančných prostriedkov vysokým školám v zahraničí. Pomohol im český systém, no oboznámili sa aj so systémom, ktorý funguje v Portugalsku a Veľkej Británii. Tieto systémy sa stali základom nového systému rozdeľovania financií zo štátneho rozpočtu univerzitám. (Medereky, 2009)

Od roku 2001, keď vysoké školy boli rozpočtové organizácie, sa podarilo navrhnúť a uviesť do praxe úplne nový systém pre rozdeľovanie financií založený na výkonovom princípe. Na začiatku fungovania nového systému bol rozpočet na vysoké školstvo nízky, a tak bolo jeho prevažnú časť nutné rozdeľovať v závislosti od počtu študentov. (Medereky, 2009)

1.2 Výkonové financovanie univerzít na Slovensku

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky poskytuje podľa §89 Zákona o vysokých školách č. 131/2002 Z.z., zo štátneho rozpočtu každej verejnej vysokej škole štyri druhy finančných dotácií:

- a) dotácia na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov,
- b) dotácia na výskumnú, vývojovú alebo umeleckú činnosť,
- c) dotácia na rozvoj vysokej školy,
- d) dotácia na sociálnu podporu študentov.

1.2.1 Určovanie dotácií

Výška dotácie, v ktorej sa berie do úvahy výkon vysokej školy vo výskume sa určuje na základe nasledovných kritérií (Mederely, 2009):

- a) objem prostriedkov získaných na riešenie výskumných projektov zo zahraničia,
- b) objem prostriedkov získaných na riešenie výskumných projektov z domácich zdrojov,
- c) počet absolventov doktorandského štúdia,
- d) počet študentov doktorandského štúdia v dennej forme,
- e) počet a druh publikácií,
- f) počet výstupov v oblasti umeleckej tvorby,
- g) výskumná kapacita.

Dotácie, ktoré sú určené na výskumnú, vývojovú alebo umeleckú činnosť pre vysokú školu a použije výkon, ktorý je odvodený od vopred určených výkonových parametrov určených Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR. Medzi tieto parametre sa zaraďujú výsledky z hodnotenia výskumnej činnosti vysokej školy podľa poslednej komplexnej akreditácie a jej kvality. Ďalej sem zaraďujeme podiel vysokej školy na celkovom objeme financií získaných v rokoch 2015 a 2016, ktoré boli určené na výskumné aktivity od subjektov verejnej správy a tiež od iných subjektov ako sú subjekty verejnej správy. Ako tretí parameter sa označuje podiel vysokej školy na priemernom počte študentov denného doktorandského štúdia po ukončenej dizertačnej skúške v roku 2016. Medzi posledné parametre sa radí podiel vysokej školy na publikačnej činnosti a umeleckej tvorbe. (MŠVVaŠ SR, 2018)

1.2.2 *Financovanie výskumu na Slovensku*

Ako uvádzajú vo svojej štúdií Pisár a Šipikal (2017) je výskum na Slovensku v súčasnosti financovaný štyrmi základnými spôsobmi:

- a) financovanie zo štátneho rozpočtu v súlade z MŠVVaŠ SR
- b) financovanie projektov prostredníctvom vnútroštátnych a medzinárodných grantov
- c) podpora zo štrukturálnych fondov a podnikateľských aktivít
- d) zo zdrojov získaných v rámci spolupráce so súkromným sektorom

Ďalej uvádzajú, že na Slovensku sa výkonové financovanie začalo častejšie používať od roku 2011, kedy zaznamenávame zmenu výpočtu grantov pre univerzity. Z celkového objemu pridelených financií pre univerzitu tvoril najväčšiu časť príspevok na „akreditované študijné programy“, teda tento systém bol primárne závislý od počtu študentov na univerzite. V súčasnosti predstavuje táto forma financovania rovnomerný podiel s financovaním založeným na výskume. (Pisár, Šipikal, 2017)

1.3 **Projektové financovanie univerzít na Slovensku**

Vysokoškolská veda a technika zahŕňa podporované aktivity univerzít v troch rôznych oblastiach (MŠVVaŠ SR, 2018):

- prevádzka a rozvoj infraštruktúry vysokoškolskej vedy a techniky,
- základný výskum pomocou vnútorného grantového systému **VEGA**,
- uplatňovanie výskum v oblasti pedagogiky, školstva pomocou vnútorného grantového systému **KEGA**.

1.3.1 *Vysokoškolská veda a technika – grantové organizácie MŠVVaŠ SR*

Vedecká grantová agentúra Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a Slovenskej akadémie vied – VEGA je vnútorný grantový systém pre oddelenie školstva a Slovenskej akadémie vied, prostredníctvom ktorého sa zabezpečuje vzájomný postup pri výbere a zhodnotení projektov riešených na pracoviskách vysokých škôl a vedeckých ústavov Slovenskej akadémie vied. Navrhuje ministrom školstva a

predsedovi Slovenskej akadémie vied možnú výšku dotácie na riešenie vybraných vedeckých projektov. (MŠVVaŠ SR, 2018)

Kultúrna a edukačná grantová agentúra Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky - KEGA je interným grantovým systémom, ktorý je zameraný na financovanie projektov aplikovaného výskumu v oblasti školstva a pedagogiky, ktoré sú iniciované riešiteľmi z verejných vysokých škôl alebo Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. (MŠVVaŠ SR, 2018)

Agentúra na podporu výskumu a vývoja – APVV, je organizácia MŠVVaŠ Slovenskej republiky, ktorá bola vytvorená pre podporu vedy, výskumu a vývoja tým, že poskytuje finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu, ktoré sú určené na riešenie projektov. Hlavným poslaním APVV je podpora. V prvom rade hovoríme o podpore špičkového výskumu a vývoja v odborových skupinách vedy a techniky a to aj vrátane multidisciplinárneho výskumu, ktorý je uskutočňovaný vysokými školami, štátnym sektorom výskumu a vývoja, podnikateľským a neziskovým sektorom a fyzickými osobami výskumu a vývoja. Ďalším poslaním agentúry je napĺňanie vybraných zámerov a cieľov podľa dlhodobých zámerov vednej a technickej politiky prostredníctvom programov agentúry vopred schválených vládou. Posledným hlavným poslaním APVV je simulovanie subjektov výskumu a vývoja Slovenskej republiky na účasti v medzinárodných programoch. (MŠVVaŠ SR, 2018)

1.4 Operačný program vzdelávanie

Operačný program vzdelávanie napĺňa strategický cieľ Národného strategického referenčného rámca, v ktorom sa upravuje už existujúce a vytvárajú nové študijné odbory na vysokých školách, umožňuje spoluprácu vedeckovýskumného sektora s privátnym sektorom, pomáha v spolupráci vedeckovýskumného sektora s privátnym sektorom a podporuje investície do ľudských zdrojov. Taktiež podporuje vedecké vzdelávanie, prenos znalostí a výsledkov výskumno-vývojovej činnosti medzi univerzitami, inštitúciami výskumu a vývoja a firmami. Vďaka spomínanému operačnému programu sa univerzity zapoja do medzinárodnej spolupráce a do sietí vývoja a inovácií. V súlade s novelou Zákona o vysokých školách bude operačný program podporovať aj vysokoškolskú mobilitu, teda

verejná vysoká škola bude môcť prijať na časť štúdia aj študenta z inej vysokej školy. Na podporenie efektívnosti v medzinárodnej spolupráci sa bude z operačného programu finančne podporovať aj začlenenie univerzít do sietí výskumu a vývoja a mobility študentov a vyučujúcich. Univerzity by sa mali zamerať na lepšie poskytovanie vysokoškolského vzdelávania vo svetovom jazyku a podporovať mobilitu študentov a výskumných pracovníkov. (NSRR SR, 2018)

1.4.1 Opatrenie 1.2

Podľa Výskumnej agentúry je cieľom Opatrenia 1.2 s názvom *Vysoké školy a výskum a vývoj ako motory rozvoja vedomostnej spoločnosti* „podporiť zvyšovanie kvality vzdelávania a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja s cieľom dosiahnuť neustálu adaptáciu VŠ na aktuálne a perspektívne potreby vedomostnej spoločnosti.“ (ASFEU, 2018)

1.4.2 Opatrenie 4.2

Cieľom tohto Opatrenia s názvom *Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja vysokoškolského a ďalšieho vzdelávania* je podľa výskumnej agentúry zvyšovanie kvality a prispôbovanie obsahu vzdelávania na vysokých školách „podporovať výskum a vývoj a rozvíjať efektívny systém celoživotného vzdelávania a celoživotného poradenstva v súlade s aktuálnymi a perspektívnymi potrebami vedomostnej spoločnosti. Cieľom posilnenia výskumných, vývojových a inovačných aktivít je podporiť vyvážený rozvoj a vyššiu konkurencieschopnosť Bratislavského kraja.“ (ASFEU, 2018)

Medzi špecifické ciele spomínaného operačného programu patrí prispôbovanie vzdelávania na vysokých školách potrebám spoločnosti, podpora princípov kultúry na univerzitách, zvyšovanie kvalít a rozvíjanie ľudského kapitálu a zdrojov vo výskume a vývoji a následná podpora spolupráce medzi univerzitami, organizáciami zúčastňujúcich sa výskumu a vývoja a súkromným sektorom. (ASFEU, 2018)

V rámci svojich rámcových aktivít sa Opatrenie 1.2 a Opatrenie 4.2 zameriavajú na rozvoj inovatívnych foriem vzdelávania a zvyšovania kvality študijných programov na univerzitách. Zameriava sa aj na podporovanie spolupráce univerzít a súkromného sektora,

pri ktorej vznikajú nové študijné odbory a správa a manažment univerzity sa stávajú efektívnejšími. Medzi ďalšie rámcové aktivity je podpora ľudských zdrojov vo výskume a vývoji, zvyšovanie zapájanie univerzít do medzinárodnej spolupráce a sietí vývoja inovácií a zvýšenie kvality ďalšieho vzdelávania. (ASFEU, 2018)

1.5 Operačný program Výskum a vývoj

Operačný program výskum a vývoj napomáha rozvoju rovnovážneho výskumu v regiónoch Slovenskej republiky a zlepšuje podmienky vhodné pre realizáciu projektov na národnej a medzinárodnej úrovni. Medzi základné zámery spomínaného operačného programu je zvýšenie výskumného a vývojového potenciálu Slovenskej republiky a takej miery, aby sa stal hybnou silou rozvoja našich regiónov na úrovni NUTS 3. (ASFEU, 2018)

1.5.1 Opatrenie 4.1

Za špecifický cieľ Opatrenia 4.1 – *Podpora sietí excelentných pracovísk výskumu a vývoja ako pilierov rozvoja regiónu v Bratislavskom kraji* sa podľa výskumnej agentúry považuje „*Zvyšovanie kvality výskumných pracovísk a podpora excelentného výskumu v Bratislavskom kraji s dôrazom na oblasti so strategickým významom pre ďalší rozvoj hospodárstva a spoločnosti.*“ (ASFEU, 2018)

Medzi rámcové aktivity pre tento operačný program zaraďujeme podporovanie výskumných programov výskumných, vývojových a vzdelávacích inštitúcií v Bratislavskom kraji. Ďalej sem zaraďujeme podporu výskumných a vývojových projektov v Bratislavskom kraji, podporovanie spolupráce medzi jednotlivými pracoviskami výskumu a vývoja, podporovanie medzinárodnej spolupráce v oblasti výskumu a vývoja, návrat slovenských vedeckých pracovníkov, ktorí pôsobia na zahraničných univerzitách a výskumných pracoviskách a podporovanie ľudských zdrojov pre rozvoj spoločnosti. (ASFEU, 2018)

1.5.2 Opatrenie 5.2

Špecifickým cieľom Opatrenia 5.2 s názvom *Budovanie infraštruktúry vysokých škôl a modernizácia ich vnútorného vybavenia za účelom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu* je „*Zvyšovanie kvality výskumných pracovísk a podpora excelentného výskumu v*

Bratislavskom kraji s dôrazom na oblasti so strategickým významom pre ďalší rozvoj hospodárstva a spoločnosti.“ (ASFEU, 2018)

1.6 Porovnanie výkonového a projektového financovanie univerzít

Podľa Šipikala a Némethovej (2016) patria univerzity medzi kľúčové inštitúcie verejného sektora. Financovanie univerzít je zložené z viacerých zdrojov, pričom najväčšiu váhu tu zohrávajú financie z verejných zdrojov. V posledných obdobiach sa zväčšuje podiel výkonovo orientovaného financovania. Rovnako aj projektové financovanie je novým spôsobom pridelovania financií, ktoré sa používa hlavne pre financovanie excelentného alebo tematického výskumu.

Výhody a nevýhody výkonového financovania:

Výhody:

- objektivita
- vopred určené a jasné podmienky
- priama orientácia na výkon
- nízka šanca ovplyvňovania výsledkov

Nevýhody:

- financovanie založené na minimálnych výsledkoch za príliš krátke obdobie
- negatívne tendencie – neistota a nestabilita
- nachádzanie krátkodobých riešení
- preferovanie aplikovaného výskumu
- nízka diverzita a špecializácia škôl

Výhody a nevýhody projektového financovania

Výhody:

- nemožná objektivita v posudzovaní rozličných typov výskumov
- vysoká potreba publikácií v jednotlivých publikačných kategóriách
- homogenizácia výskumu

Nevýhody:

- nesúvislosť vo financovaní

- neefektívne vynakladanie s finančnou podporou
- subjektívne posúdenie projektov

Výkonové a rovnako aj projektové financovanie vysokých škôl má svoje výhody, napríklad nízku šancu ovplyvňovania výsledkov pri výkonovom financovaní, a nevýhody, ako napríklad subjektívne posudzovanie projektov pri projektovom financovaní. Na jednotlivé spôsoby financovania a celkového správania sa univerzity pri riešení projektov existujú rôzne metódy a techniky hodnotenia, ktoré sme rozobrali v ďalšej kapitole.

1.7 Metódy a techniky hodnotenia

Podľa Šipikala a Szitásiovej (2014) sa hodnotenie sa vykonáva s využívaním rôznych metód a techník. Rozhodujúcim krokom v hodnotení je výber a kombinácia správnych metód. Voľba techník je v prvom rade závislá od cieľa hodnotenia a aj od dostupnosti informácií a dát, prostredníctvom ktorých sú jednotlivé analýzy uskutočňované. Na otázku, ktorá metodológia je lepšia alebo vhodnejšia pre daný objekt hodnotenia neexistuje odpoveď. Vieme však rozlišovať rôzne skupiny metodológií, ktoré zahŕňajú väčšinu metodologických prístupov.

Ďalej uvádzajú, že Tavistock Institute Guide stanovuje jednotlivé metodologické skupiny na základe nasledujúcich hľadísk (Šipikal, Szitásiová, 2014):

- *Hodnotenie alokácie zdrojov.* Táto skupina zahŕňa štúdie zaoberajúce sa účinným rozmiestnením podporných prostriedkov.
- *Hodnotenie plnenia noriem a cieľov.* Sem patria analýzy zaoberajúce sa úspešnosťou podporných programov na základe stanovených noriem, resp. odpovedajú na otázku či boli stanovené ciele dosiahnuté.
- *Hodnotenie dopadu.* Spočíva v evaluácii dopadov podporných programov, kauzality vplyvu a vysvetlení toho, čo, kde a ako funguje.
- *Získanie spätnej väzby.* Spočíva v získaní monitorovacích správ na účel zlepšenia hodnotiacich procesov.
- *Hodnotenie participácie.* Množstvo štúdií posudzuje vzťahy aktérov, ktorí sa na tvorbe a implementácii politiky podieľajú. Hodnotia dôležitosť sietí medzi jednotlivými aktérmi politiky prostredníctvom bottom-up prístupu.

1.8 Ľudský kapitál a univerzity v znalostnej ekonomike

Buček et al (2011) uvádzajú, že pod pojmom znalostná ekonomika môžeme chápať ekonomiku, v ktorej je základnou úlohou schopnosť ekonomických subjektov vyhodnotiť ich znalostný kapitál, t. j. Vytvorenie pridanej hodnoty s pomocou spoločne nadobudnutých znalostí a ich ďalší rozvoj. Vznikajúce znalosti v spomínanej znalostnej ekonomike nie sú limitované hranicami. Vytvorené nové technológie umožňujú vzájomné prepojenie, spoluprácu a vytváranie partnerstiev medzi univerzitami a súkromným sektorom, ktoré môžu spolupracovať na lokálnej, ale aj globálnej úrovni. S nadobudnutým vyšším vzdelaním vznikajú pre absolventov nové možnosti uplatnenia sa na trhu práce, lepšia a kvalitnejšia organizácia v práci a dosiahnutie pokroku s vedeckým či technickým zameraním. Dôležitým faktorom je budovanie učiacej sa spoločnosti. Spomínaný koncept znalostnej ekonomiky zvyšuje význam vzdelávania a znalostí, ktoré sú nevyhnutné pre riešenie problémov na trhu práce, na ktorom sa neustále zvyšuje potreba kvalifikovaných pracovníkov. Vyššie vzdelanie na univerzitách by malo byť dostupnejšie pre širšie skupiny obyvateľstva, čo môže mať za následok zvyšovanie zamestnanosti.

2 Ciele práce

Hlavný cieľ

Cieľom tejto bakalárskej práce je zhodnotiť vplyv verejnej podpory univerzít na publikačné výstupy. Toto porovnanie môže slúžiť ukázať efektívnosť podpory univerzít, resp. na koľko finančné vstupy z verejných zdrojov pomohli pri budovaní nových znalostí. Tento hlavný cieľ podporíme štyrmi čiastkovými cieľmi.

Čiastkové ciele

1. Naštudovať informácie o financovaní vysokých škôl na Slovensku.
2. Zhromaždiť kvalitné publikácie, ktoré boli na Národohospodárskej fakulte publikované vo vedeckých časopisoch.
3. Priradiť príslušné projekty a ostatné informácie k daným publikáciám.
4. Analyzovať poskytnutú finančnú podporu.

Výskumné otázky:

Výskumné otázky našej bakalárskej práce sme sformulovali v súlade s cieľmi práce, pričom sme rešpektovali teoretické znalosti o problematike.

1. Existuje vzťah medzi objemom pridelených finančných prostriedkov a počtom kvalitných publikácií?
2. Existuje vzťah medzi objemom pridelených finančných prostriedkov a kvalitou publikácie?
3. Líšia sa jednotlivé schémy podpory z hľadiska sledovaných ukazovateľov?
4. Ako sa v čase vyvíjajú jednotkové náklady na kvalitnú publikáciu?

3 Metodika práce a metody skúmania

V tejto kapitole si rozoberieme metodiku našej teoretickej a praktickej časti bakalárskej práce. Naša bakalárska práca sa zameriava na prípadovú štúdiu na Národohospodárskej fakulte, kde sledujeme kvalitné publikačné výstupy, ktoré následne porovnávame s objemom pridelených finančných prostriedkov.

3.1 Metodika teoretickej časti práce

V teoretickej časti našej bakalárskej práce sme vyhľadávali potrebnú literatúru o financovaní vysokých škôl na Slovensku. Ako prvú sme rozobrali históriu financovania univerzít. Pokračovali sme skúmaním výkonového financovania, kde sme si rozobrali ako sa podľa Zákona o vysokých školách 131/2002 Z.z. prideľujú dotácie pre slovenské univerzity. V ďalšej časti sme rozobrali projektové financovanie, kde sme sa najprv venovali národným zdrojom, teda grantovým organizáciám MŠVVaŠ SR. Následne sme sa pozreli na nadnárodné zdroje, teda zdroje z Európskej únie, konkrétne Operačný program Vzdelávanie a Operačný program Výskum a vývoj. Taktiež sme spravili porovnanie výhod a nevýhod výkonového a projektového financovania. Na záver teoretickej časti v našej bakalárskej práci sme sa pozreli na metódy hodnotenia a ľudský kapitál v znalostnej ekonomike.

3.2 Metodika praktickej časti práce

Praktickú časť našej bakalárskej práce budeme venovať hodnoteniu podpory Národohospodárskej fakulty na prostredníctvom kvality publikovaných publikácií. Konkrétne sa budeme venovať projektom, súčasťou ktorých boli tieto články publikované. Výber publikácií sme zúžili len na kvalitné publikácie, ktoré sú považované za najhodnotnejšie. Univerzity za tieto publikácie dostávajú prostredníctvom výkonového financovania najviac finančných prostriedkov. V našich kritériách sme si určili interval rokov od 2007-2015, keďže tento interval nám hovorí o konci programovacieho obdobia a kategórie článkov sme zúžili na:

- ADC – Vedecké práce v zahraničných karentovaných časopisoch
- ADD – Vedecké práce v domácich karentovaných časopisoch

- ADM – Vedecké práce v zahraničných časopisoch registrovaných v databázach Web of Science alebo SCOPUS
- ADN – Vedecké práce v domácich časopisoch registrovaných v databázach Web of Science alebo SCOPUS
- ADE – Vedecké práce v zahraničných nekarentovaných časopisoch/Vedecké práce v ostatných zahraničných časopisoch
- ADF - Vedecké práce v domácich nekarentovaných časopisoch/Vedecké práce v ostatných domácich časopisoch

Kategórie ADM a ADN zaznamenávame medzi publikačnými kategóriami až od roku 2013.

Na základe údajov zo stránky Slovenskej ekonomickej knižnice sme si vyhotovili databázu článkov, ktoré boli v týchto rokoch publikované. Postupne sme si každý článok zaznamenávali v databáze v programe Microsoft Excel, kde sme ku každému zapísali:

- meno autora,
- názov článku,
- názov časopisu,
- názov projektu,
- číslo projektu,
- spoluautorov,
- impact factor
- rozpočet ktorý bol k dispozícii zo spomenutého projektu.

Impact Factor časopisu nám zaujímal práve preto, že vyšší IF predstavuje kvalitnejšie a hodnotnejšie publikácie. Túto myšlienku sme rozoberali aj v praktickej časti. Impact Factor sme zisťovali tak, že sme vo webovom prehliadači vyhľadávali jednotlivé odborné časopisy, v ktorých boli články publikované. Do úvahy sme brali aj rozpočet, z ktorého sú financované všetky aktivity realizované v rámci projektu, ako napríklad konferencie, pri ktorých sa zbierajú nové informácie. Tie tiež prispievajú k vytvoreniu kvalitnejších článkov – publikácií. Tieto údaje o rozpočte sme zo stránky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, kde sú zverejnené databázy projektov riešených na vysokých školách na Slovensku.

Nie všetky publikácie boli financované prostredníctvom projektu na fakulte. Pri analýze sme preto následne pracovali najmä z tými publikáciami, pri ktorých bolo možné

určiť, z akej schémy a konkrétneho projektu boli financované. Projekty financované z programov APVV, VEGA a podporené Európskou úniou majú najviac dostupných údajov, preto sa v praktickej časti bakalárskej práce podrobnejšie venujeme práve tejto podpore. Pod projektami podporenými Európskou úniou rozumieme tie, ktoré boli financované z Operačných programov, v našom prípade OP Výskum a Vývoj, OP Vzdelávanie a zo 6. Rámcového programu. Na začiatku nášho porovnania sa v praktickej časti vyskytujú aj kategórie KEGA a Iné, nezaradené. Do kategórie „Iné, nezaradené“ sme zaradili publikácie, pri ktorých sme zaznamenali projekty, ktoré mali v našej databáze nižšie zastúpenie. Financie plynuli z projektov, ktoré zastrešujú inštitúcie ako napríklad CERGE-EI – Centrum pre ekonomický výskum a doktorandské štúdium, EWEPA 2011 – European Workshop on Efficiency and Productivity Analysis a podobne. Zároveň sme do tejto kategórie zaradili aj tie kvalitné publikácie, ku ktorým ale nebol identifikovaný projekt, resp. neboli podporované z projektov. Tieto publikácie mohli vzniknúť z výkonového financovania.

Jednotlivé databázy, ktoré sú použité pri zostavovaní grafov použitých v našej praktickej časti, sme upravili v závislosti od dostupnosti všetkých potrebných dát. To znamená, že sme z našej databázy vylúčili tie publikácie, kde nebolo možné identifikovať chýbajúce údaje, napríklad Impact Factor časopisu a celkový počet spoluriešiteľov projektu.

V druhej kapitole praktickej časti budeme pracovať s našou druhou databázou, ktorá bola venovaná projektom VEGA. Rozanalyzujeme si ako vyzerala podpora a činnosť pri týchto projektoch, koľko článkov a v akých publikačných kategóriách sa vytvorilo v týchto projektoch, či koľko spoluautorov sa podieľalo na publikáciách.

V oboch kapitolách sme ďalej použili vo výpočtoch korelačnú metódu, pri ktorej sme skúmali to, aký vzťah pridelené financie s publikovanými kvalitnými publikáciami. Pri VEGA projektoch sme skúmali vzťah veľkosti riešiteľského tímu s počtom kvalitných publikácií.

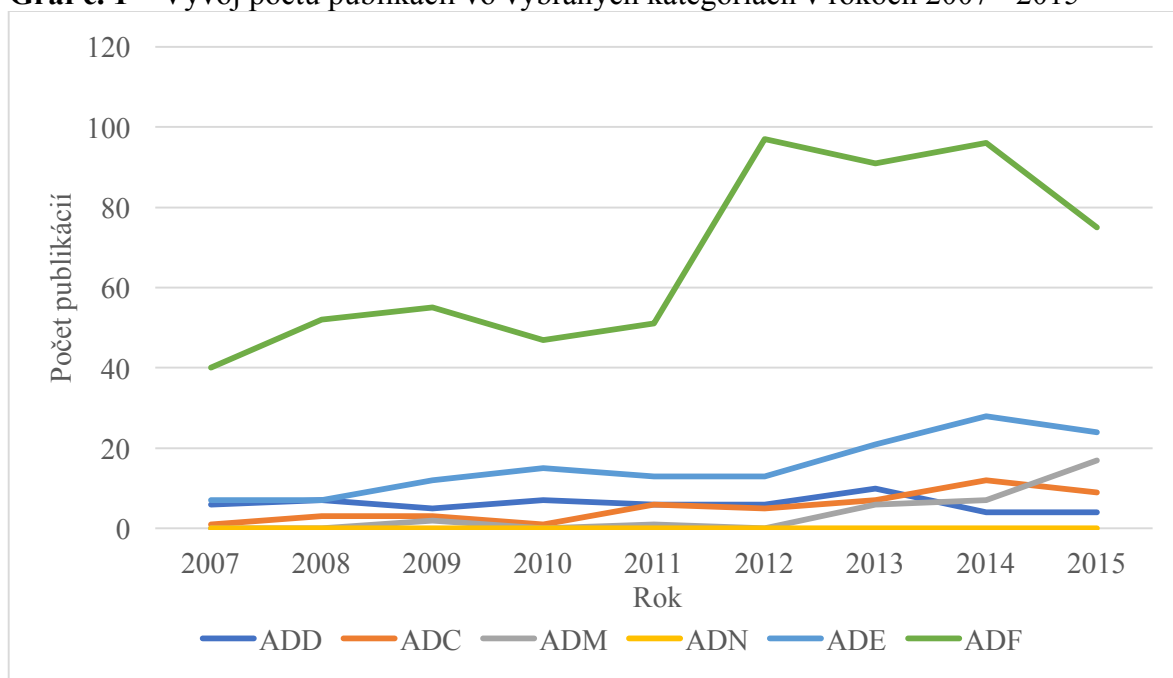
4 Praktická časť bakalárskej práce

V praktickej časti našej práce sa budeme venovať hodnoteniu podpory plynúcej z projektov, ktoré boli riešené na Národohospodárskej fakulte Ekonomickej univerzity v Bratislave. Túto podporu budeme hodnotiť prostredníctvom kvality publikácií. Konkrétne sa pozrieme na projekty, ktoré boli riešené v rokoch 2007 – 2015. Pozrieme sa na efekty, ktoré zo sebou prináša daná podpora pre Národohospodársku fakultu a k akým kvalitným publikáciám prispieva.

4.1 Analýza finančnej podpory meraná prostredníctvom riešených projektov a kvality publikácií

Na úvod našej praktickej časti by sme chceli uviesť graf, v ktorom sa zobrazuje vývoj počtu publikácií podľa vybraných kategórií.

Graf č. 1 – Vývoj počtu publikácií vo vybraných kategóriách v rokoch 2007 - 2015

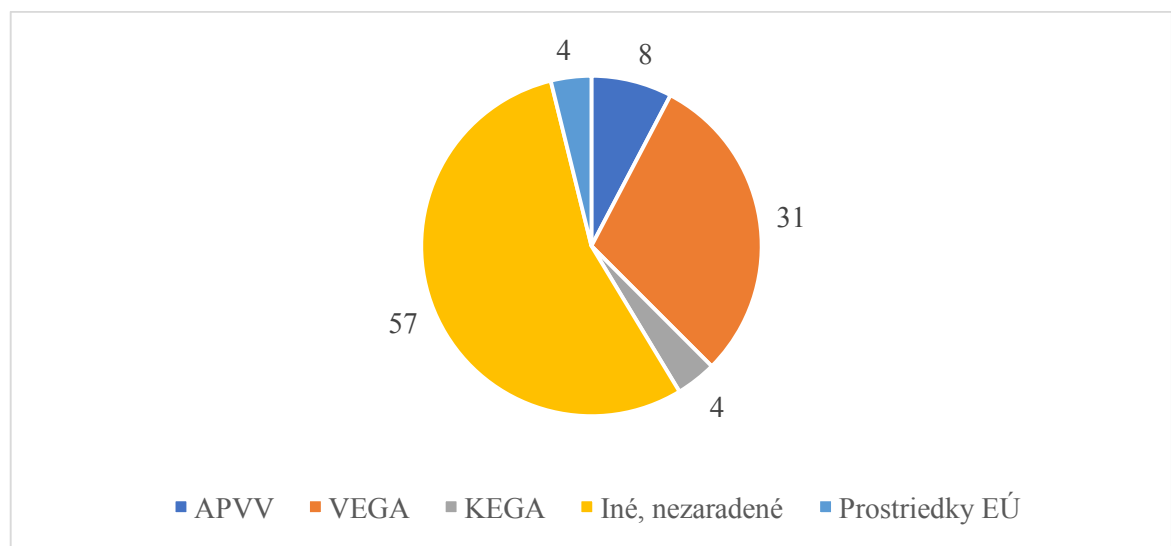

Zdroj – Vlastné spracovanie na základe výstupu zo Slovenskej ekonomickej knižnice

Na Národohospodárskej fakulte bolo v rozpätí rokov 2007 – 2015 publikovaných 879 publikácií vo vopred spomenutých kvalitných publikačných kategóriách. Na uvedenom grafe môžeme vidieť že najvyšší počet publikácií je tých, ktoré boli publikované v kategórií

ADF, teda v kategórií „vedecké práce v domácich nekarentovaných časopisoch/Vedecské práce v ostatných domácich časopisoch.“ Bolo ich dokopy 604. Najviac v tejto kategórií bolo publikované v rokoch 2012 - 97 a 2014 - 96. Druhý najvyšší počet publikácií bolo publikovaných pre kategóriu ADE, a to 140. Táto kategória mala stúpajúci trend do roku 2010, kedy evidujeme 15 publikácií a následne stúpala od roku 2012. V kategórií ADD bolo publikovaných 55 publikácií a v kategórií ADC 47 publikácií. Naopak najmenší počet publikácií nachádzame v kategóriách ADM a ADN, pričom tieto kategórie považujeme za jedny z tých najkvalitnejších. Publikácie z publikačnej kategórie ADN nezaznamenávame vôbec. Kategóriu ADM už evidujeme v roku 2009 2 publikácie a v roku 2011 1 publikáciu. Ako sme v metodológii avizovali, táto publikačná kategória bola zaradená do databázy až od roku 2013, no mohlo sa stať, že práve tieto 3 publikácie boli spätne zaradené do práve tejto kategórie. V roku 2013, kedy zaznamenávame 6 publikácií v tejto kategórií, a najviac evidujeme na začiatku nového programovacieho obdobia 2014-2020, kedy bolo vydaných 14 publikácií v ADM kategórií. Dokopy bolo publikovaných v období 2007-2015 33 publikácií.

Graf č. 2 – Počty projektov realizovaných na NHF v rokoch 2007 - 2015 pri ktorých boli publikované kvalitné publikácie

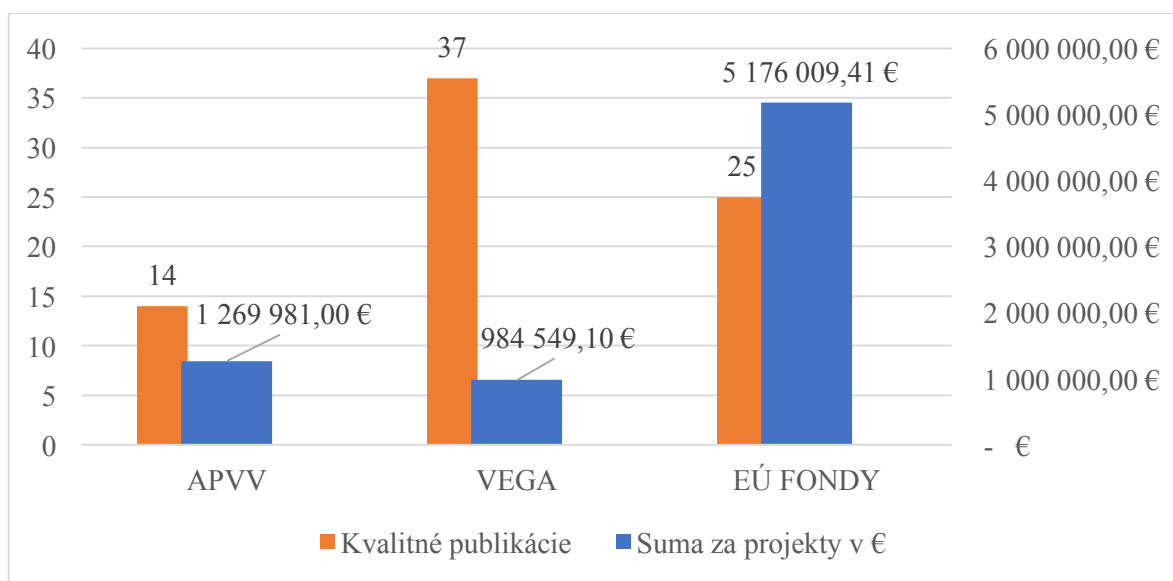
Zdroj – Vlastné spracovanie na základe výstupu zo Slovenskej ekonomickej knižnice a údajov z MŠVVaV SR

Na uvedenom grafe vidíme počty riešených projektov na Národohospodárskej fakulte v rokoch 2007 až 2015. Pre vytvorenie grafu sme použili projekty pri ktorých vznikali jednotlivé kvalitné publikácie v spomenutých kategóriách. Najviac projektov sa riešilo, resp. financovalo z agentúry VEGA, následne z APVV a po 4 projekty KEGA a EÚ FONDY. Do poslednej spomínanej kategórie ako sme už vyššie uviedli, zaraďujeme projekty financované predovšetkým z OP Vzdelávanie a OP Výskum a Vývoj, ako aj zo 6. rámcového programu. Tieto programy sa na Národohospodárskej fakulte zamerali na projekty týkajúce sa Zvyšovania kvality doktorandského štúdia a podpora medzinárodného výskumu na NHF v Bratislave alebo Vytvorenia excelentného pracoviska ekonomického výskumu pre riešenie civilizačných výziev v 21. storočí.

Aby sme zistili ako sa poskytnuté finančné zdroje podieľali na celkom výstupe kvalitných publikácií, rozdelili sme si súhrn publikácií na 3 základné kategórie, podľa projektov, z ktorých plynuli financie: VEGA, APVV a podpora plynúca z Európskej únie, keďže k týmto údajom sa nám podarilo získať najväčší počet potrebných informácií. Celkový objem financií na tieto projekty predstavoval 7 430 539,51 €. Najväčší podiel prevzali fondy z Európskej únie, ktoré podľa Grafu č. 2, boli riešené v tomto období len 4. Je to z toho dôvodu, že tieto projekty boli, ako je vyššie uvedené, použité na väčšie projekty riešené na fakulte. Naopak projekty VEGA, ktoré mali podľa Grafu č.2 najväčšie obsadenie v počte riešených projektov dostali pre riešenie 984 549,10€. Na APVV projekty bolo pridelených 1 296 981 €.

Následne sme porovnávali celkové výšky súm pridelené jednotlivým projektom s faktormi, ktoré boli nápomocné pri riešení projektov, či publikovaní daných publikácií. Výšky súm pre jednotlivé riešené projekty boli samozrejme určené väčším tímom. My však pri našom pozorovaní nezohľadňujeme veľkosť tímu, ktorá by mohla byť dôležitá, no naše dáta sú obmedzené. Preto sa na veľkosť tímu spoluautorov pozeráme bližšie v podkapitole pri VEGA projektoch, kde ukážeme, či mala veľkosť tímu spoluriešiteľov vplyv na výšku financií a kvalitu publikácií.

Graf č. 3 – Porovnanie výšky podpory v rámci projektov s kvalitnými publikáciami, ktoré boli v týchto projektoch publikované

Zdroj – Vlastné spracovanie na základe výstupu zo Slovenskej ekonomickej knižnice a údajov z MŠVVaŠ SR

V Grafe č. 3 ukazujeme pomer pridelených financií k jednotlivým publikačným kategóriám. Brali sme do úvahy kategórie ADD, ADC, ADM a ADN. Keďže publikácie v kategórii ADN sa vo vybraných projektoch nepublikovali, sú na počtoch zahrnuté len prvé tri spomínané.

Pri APVV projektoch predstavovala celková suma, ktorá sme brali do úvahy, 1 269 981 €. Najväčší podiel publikácií, ktoré riešitelia publikovali, t.j. 12 bol v kategórii ADD, následne v kategórii ADM – 2. V kategórii ADC neboli publikované žiadne články pre tento zdroj financovania.

Projekty VEGA mali najväčšie zastúpenie v počte publikácií, no naopak pri týchto projektoch fakulta dostala najmenší počet financií. Konkrétne išlo o celkovú sumu 984 549,10 €. Publikácie napísané pri týchto projektoch mali zastúpenie takmer vo všetkých publikačných kategóriách, takže môžeme tvrdiť, že táto podpora viedla k najväčšiemu počtu publikácií. Najväčšie zastúpenie mala kategória ADD s počtom publikácií 17, nasledovala kategória ADM so 14 publikáciami a najmenej publikácií bolo publikovaných v kategórii ADC so 6 publikáciami.

Projekty financované z finančných prostriedkov Európskej únie majú podľa zistených informácií najväčší objem pridelených financií. Celkový objem finančných

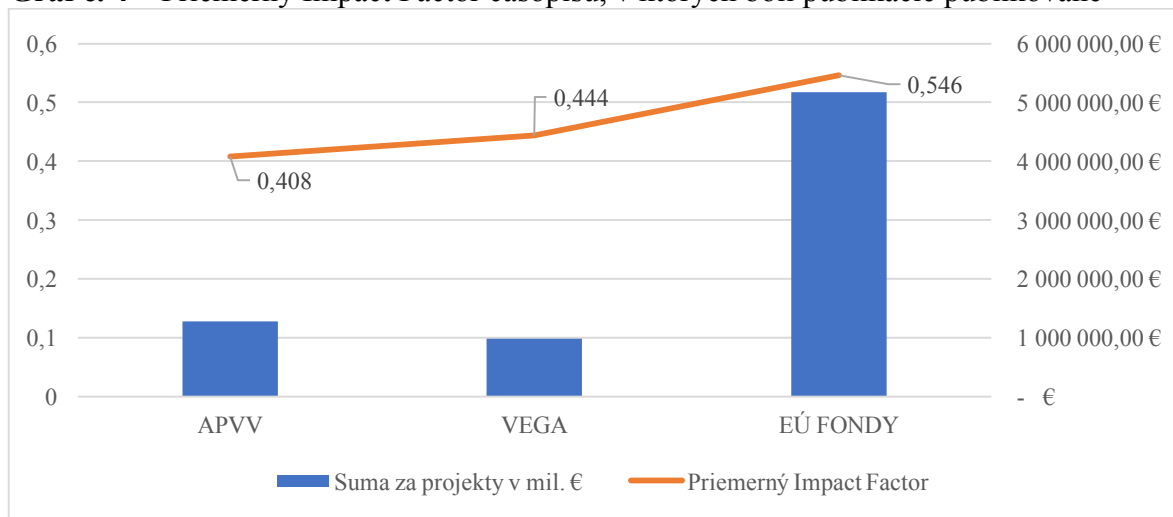
príspevkov na tieto projekty predstavoval sumu 5 176 009,41 €. Medzi publikáciami dominujú publikácie v kategórií ADC s 13 publikáciami, následne ADD s 10 publikáciami a pri týchto projektoch bola publikované 2 publikácie v publikačnej kategórií ADM. Konkrétne boli tieto publikácie publikované pri riešení projektu financovaného z Operačného programu Vzdelávanie. Publikovanie kvalitných publikácií pri týchto projektoch je sprevádzané vysokou konkurenciou, čo núti autorov publikovať kvalitnejšie články a publikácie.

Pri každej skupine sme počítali koreláciu, t.j. skúmali sme, aký vzťah má objem pridelených financií a počet publikácií medzi sebou. Pri APVV projektoch nám korelačný koeficient nám vyšiel **0,556831608**, teda signifikantne pozitívna korelácia. To znamená, že existuje vzťah medzi vyššou podpora – vyšší objem finančných prostriedkov, a počtom kvalitných publikácií. Samozrejme nemôžeme úplne tvrdiť že za kvalitnými publikáciami sú len financie, vnímame tu aj iné premenné, ako napríklad autorský kolektív alebo počet ľudí v riešiteľskom kolektíve.

Zaujímavými výsledkami pri tejto korelácii sú korelačné koeficienty pri VEGA projektoch = **-0,085132254** a pri projektoch, ktoré boli financované z fondov Európskej únie = **-0,258000058**, kde sa ukazuje záporný vzťah medzi objemom finančných prostriedkov a počtom publikácií. Korelácia je však veľmi malá, resp. takmer žiadna pri projektoch VEGA. Keďže nám vyšli záporné korelačné koeficienty, hovoríme o vzťahu vyššia finančná podpora = menej publikácií. Tento fakt je viac než zaujímavý, nakoľko by sa očakávali výsledky ako pri APVV projektoch.

Na riešení projektov spolupracujú so zamestnancami Národohospodárskej fakulty aj zahraničný autori a spoluriešitelia, čím vzniká medzinárodná spolupráca. Títo zahraničný spoluautori sa nachádzajú často na iných univerzitách, v inom prostredí a dodávajú projektom a tým aj publikovaným článkom nové ideí. V našom výskume sme zistili, že zahraničný autori sa podieľali pri publikovaní publikácií najmä pri VEGA projektoch, pričom na tieto projekty dostala univerzita z celkového objemu financií najmenej finančných prostriedkov. Rovnako zahraničný autor spolupracoval aj pri písaní publikácie, kde financie plynuli z Operačného programu Vzdelávanie.

Graf č. 4 – Priemerný Impact Factor časopisu, v ktorých boli publikácie publikované

Zdroj – Vlastné spracovanie na základe výstupu zo Slovenskej ekonomickej knižnice a údajov z MŠVVaŠ SR

Na grafe č. 4 je zobrazený pomer celkových finančných prostriedkov k priemernému Impact Factoru. Každá publikácia bola publikovaná v určitom type odborného časopisu. Najväčší objem financií bol, ako sme už vyššie uviedli, pridelený na projekty financované z Európskych fondov. Články publikované v týchto projektoch boli publikované v odborných časopisoch, ktorých priemerný Impact Factor bol 0,546. Pri APVV projektoch bol predstavuje priemerný Impact Factor hodnotu 0,408, pričom zo zistených dát vieme povedať, že jeden článok bol zaradený do časopisu s priemerným Impact Factorom 1,163. Tento článok bol publikovaný v kategórii ADM, z čoho vyplýva fakt, že od kvalitnejších publikácií sa očakáva vyšší Impact Factor časopisu. Pri VEGA projektoch, resp. článkoch publikovaných v týchto projektoch. Priemerný Impact Factor odborných časopisov, v ktorých sú tieto články publikované predstavuje hodnotu 0,444. Ako extrém pri tejto analýze vieme ukázať, že jeden článok bol publikovaný v časopise s prideleným Impact Factorom 4,290.

Z našej analýzy sme zistili, že najviac publikácií je publikovaných vo vedeckých časopisoch, ktorých IF je v rozpätí od 0,001 – 0,5. Zo získaných informácií vieme ďalej tvrdiť, že najväčší počet článkov bol publikovaný vo vedeckom časopise z názvom Ekonomický časopis: časopis pre ekonomickú teóriu a hospodársku politiku, spoločensko-ekonomické prognózovanie, ktorého Impact Factor tohto časopisu je 0,300.

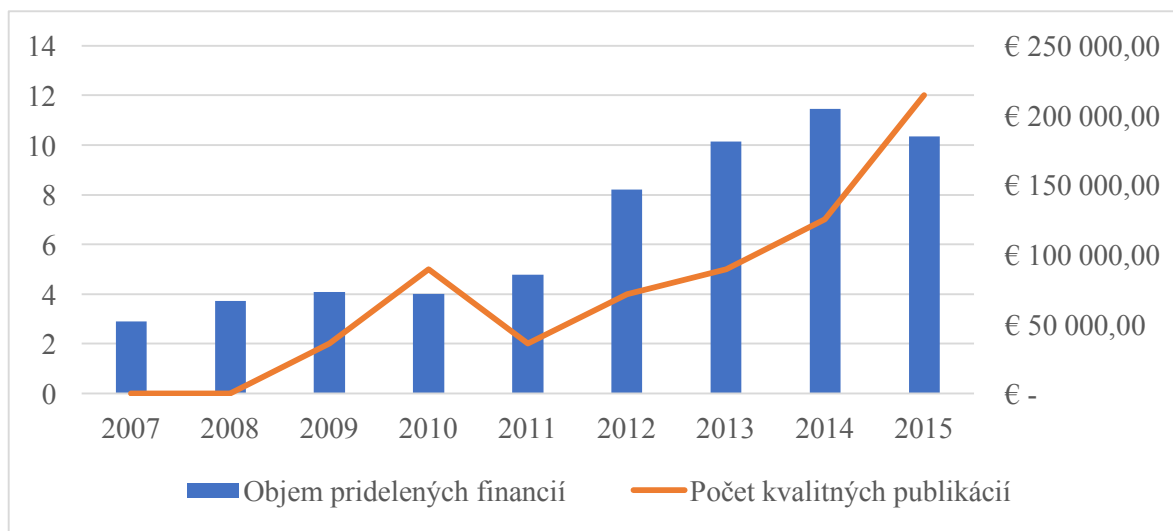
Ďalej sme sa pozreli na priemerný počet spoluriešiteľov, resp. spoluautorov pri kvalitných publikáciách. Pri APVV projektoch pracuje na vytvorení kvalitnej publikácie v priemere jeden autor. Inak tomu nie je ani pri VEGA projektoch. Pri týchto publikáciách pracuje na publikácií v priemere tiež jeden až dvaja autori. Pri projektoch financovaných z EÚ fondov pracujú na publikáciách priemerne dvaja autori. Tento fakt nám ukazuje, že vyššia podpora, ktorá plynie z fondov EÚ, prináša so sebou väčšie autorské skupiny, ktoré publikujú kvalitnejšie publikácie, či už sa to týka lepšej/vyššej publikačnej kategórie alebo vyššieho Impact Factoru časopisu.

4.1.1 Analýza projektov VEGA

V tejto kapitole si bližšie roanalyzujeme podporu v rámci projektov VEGA. Túto podporu sme si zvolili práve preto, že v rámci týchto projektov bolo na Národohospodárskej fakulte publikovaných najviac článkov a preto ju rozširujeme o ďalšie faktory.

Na Národohospodárskej fakulte sa v rozpätí rokov 2007 – 2015 riešilo dokopy 85 projektov. Od roku 2007 mali projekty rastúci trend, kde sa počet projektov každoročne zvyšoval. V roku 2011 tento počet klesol, no následne od roku 2012 sa každoročne počet riešených projektov zvyšoval. Najvyšší počet riešených projektov zaznamenávame v roku 2014, kedy sa riešilo spolu 29 VEGA projektov.

Graf č. 5 – Objem financií pridelených na projekty VEGA vzhľadom na počty kvalitných publiácií v jednotlivých rokoch

Zdroj – Vlastné spracovanie na základe údajov z MŠVVaŠ SR

Celkový objem financií pridelených na projekty VEGA predstavoval sumu 1 065 456,79 €. My sme sa bližšie pozreli opäť na tie, v ktorých boli publikované kvalitné publikácie. Graf č. 5 má stúpajúci trend vzhľadom na objem pridelených financií, čo znamená, že objem každým rokom rástol. V roku 2010 objem financií poklesol, no tento pokles však nemal za následok aj pokles publikovaných článkov. V tomto roku predstavoval objem financií na jednu publikáciu 14 294,40 €. Od roku 2011 sa objem pridelených financií opäť zvyšoval, no počet publikácií mierne klesol. Na jednu publikáciu pripadala suma 42 713 €. V tomto roku bola suma vzhľadom na 1 publikáciu najvyššia. Od roku 2011 publikačná činnosť narastala aj s objemom pridelených financií. V roku 2015 pridelené financie poklesli, no v tomto roku evidujeme najviac publikovaných kvalitných publikácií. V tomto roku pripadalo na 1 publikáciu 15 415,25 €. Tento výsledok nám hovorí, že vyššia finančná podpora prináša so sebou aj vyšší počet publikovaných kvalitných publikácií, no cieľom politiky rozdeľovania finančných prostriedkov by malo byť za čo najmenej finančných prostriedkov získať čo najviac kvalitných publikácií.

Ďalej sme sa v tejto podkapitole pozreli na počet riešiteľov a priemernú veľkosť autorského tímu, resp. spoluriešiteľov pri týchto projektoch. Priemerná veľkosť autorského tímu pri riešení VEGA projektov predstavovala **10 spoluriešiteľov**.

Na analýzu veľkosti autorského tímu pri tvorení kvalitných publikácií sme opäť použili korelačnú metódu, kde sme skúmali aký je vzťah medzi počtom kvalitných publikácií a veľkosťou riešiteľského tímu. Korelačný koeficient nám vyšiel **-0,225385603**. Tento výsledok označujeme ako negatívnu koreláciu, kde môžeme hovoriť o tom, že väčší riešiteľský tím projektu nemusí vždy znamenať aj veľké množstvo kvalitných publikácií. Môže to byť spôsobené napríklad tým, že riešitelia sa snažia upriamovať svoje myšlienky do jednej, ale o to kvalitnejšej publikácie, alebo tým, že viac riešiteľov sa viac upriamuje na samotné výsledky projektu, než na písanie článkov a publikácií.

5 Diskusia

V teoretickej časti bakalárskej práce sme sa zamerali na výhody a nevýhody projektového a výkonového financovania, no v praktickej časti sme sa viac venovali projektovému financovaniu, keďže sme prioritne riešili podporu plynúcu z riešených projektov. Podpora v rámci týchto projektov so sebou prináša mnoho pochybností. Riešené projekty síce vedú k publikovaniu kvalitných publikácií no stále sú tieto publikácie výsledkom výkonového financovania. Tieto publikácie prinášajú autorom nové možnosti pre projekty, získavanie bodov, možnosť cestovať a podobné príležitosti. Potvrdili sa nám informácie o výhodách a nevýhodách projektového financovania, a to vysoká potreba publikácií v jednotlivých publikačných kategóriách, či homogenizácia výskumu kde autori so všetkými aspektami vplývajúcimi na riešenie projektu, dokážu vytvoriť kvalitné publikácie na vysokej úrovni. Presnosť našich analýz obmedzuje aj fakt, že kvalitné publikácie ADM a ADN pribudli až v roku 2013. Na publikované publikácie sa preto nemôžeme pozerat' objektívne, nakoľko nie všetky mali možnosť byť publikované v rovnakom intervale rokov.

Na riešenie vopred stanovených cieľov a výskumných otázok sme v našej bakalárskej práci použili nami vytvorené databázy z údajov MŠVVaŠ a zo Slovenskej ekonomickej knižnice. Využili sme aj metódu korelácie – jednu z metód ktoré sa využívajú v hodnotení. Každá hodnotiacia metóda je však limitovaná. V takom prípade nemôže zodpovedat' všetky otázky v súvislosti s riešením daného sociálno-ekonomického problému, resp. našej úlohy ktorou bolo zhodnotiť podporu univerzít. Zo zistených výsledkov nás azda najviac prekvapujú stagnujúce výsledky ktoré sme dostávali pri projektoch financovaných APVV. Kým projekty financované a podporované Európskou úniou, či VEGA projekty nám vykazovali jednotné fakty, či už pozitívne alebo negatívne, APVV projekty sa nachádzali vždy v strede našich výsledkov. Tieto výsledky sú však ovplyvňované, ako sme už spomínali vyššie tým, že APVV projekty sú často riešené v rámci viacerých inštitúcií, a keďže my sme pracovali s údajmi pripadajúcimi len na Národohospodársku fakultu, naše výsledky v tomto prípade nie sú úplne presné.

Pomocou korelačnej metódy sme zisťovali intenzitu vzťahu medzi jednotlivými premennými v našej práci. Dostali sme zaujímavé výsledky, ako napríklad to, že pri VEGA projektoch a pri projektoch podporovaných Európskou úniou je negatívny vzťah, resp. nevzniká tu žiadna korelácia, medzi objemom pridelených financií a počtom publikovaných kvalitných publikácií. Tento výsledok nás veľmi zaujal, keďže by sme očakávali opačný

výsledok. Pri týchto výpočtoch sme mohli použiť napríklad regresnú analýzu kde by sme skúmali či spomínané premenné jedna na druhú vplyvajú a overili by sme si či aj regresiou je výsledok rovnaký. Naopak projekty financované agentúrou APVV dokazujú, že medzi objemom pridelených financií a počtom publikovaných kvalitných publikácií existuje pozitívny vzťah.

Medzi našimi výskumnými otázkami sme sa pýtali na to, či existuje vzťah medzi objemom pridelených finančných prostriedkov a kvalitou publikácie. Z nášho výskumu vieme túto výskumnú otázku potvrdiť. Videli sme to na výsledkoch pri projektoch financovaných z fondov Európskej únie, kde nám vyšiel aj najvyšší Impact factor. Tento fakt môže byť však spôsobený a skreslený aj tým, že publikácií publikovaných v tejto kategórii bolo relatívne menej v porovnaní s inými projektami a naopak podpora bola v porovnaní s inými najvyššia, keďže sa jednalo o projekty v rámci Operačného programu Vzdelávanie a Operačného programu Výskum a vývoj.

Ako uvádzame v rozbere praktickej časti, cieľom politiky rozdeľovania finančných prostriedkov by malo byť za čo najmenej finančných prostriedkov získať čo najviac kvalitných publikácií. V našich výpočtoch sme sa bližšie pozreli na to, koľko financií, resp. aký objem finančných prostriedkov pripadá na jednu publikovanú kvalitnú publikáciu. Analýzu sme robili pri VEGA projektoch, keďže tu sme získali všetky potrebné informácie. V roku 2010 zaznamenávame v pomere k počtu publikácií a objemu pridelených financií, že na jednu publikáciu pripadalo 14 294,40 €. Naopak v roku 2011 vyšiel prepočet na jednu publikáciu najvyšší, a to 42 713 €. Tento trend našťastie nepokračoval, čo naznačuje zvyšujúci sa objem pridelených financií a s ním aj zvyšujúci sa počet kvalitných publikácií. V roku 2015 začíname opäť vidieť na výpočtoch a následne na grafe to, čo sme uviedli ako cieľ politiky rozdeľovania finančných prostriedkov – počet publikovaných kvalitných publikácií prevyšuje objem pridelených financií na riešenie projektu, ako tomu bolo v roku 2010.

ZÁVER

Cieľom našej bakalárskej práce bolo zhodnotenie podpory univerzít vo vybranej krajine. V práci sme sa konkrétne zamerali na zhodnotenie finančnej podpory poskytnutej pre Národohospodársku fakultu Ekonomickej univerzity na základe publikovaných kvalitných publikácií či článkov. Na začiatku pri zbere dát, ktoré boli nápomocné pri zostavovaní a rátaní výsledkov sme dostali dokopy 604 publikácií v publikačných kategóriách ADE, ADF, ADD, ADC, ADM a ADN, ktoré boli publikované v rokoch 2007 až 2015.

Naše prvotné zistenia viedli k tomu, že najväčšiu finančnú podporu získavajú pracovníci fakulty z podpory ktorá plynie z Európskej únie, ktorých bolo ale na fakulte riešených za obdobie 2007-2015 najmenej. Ako sme už uvádzali, v našom prípade sa jedná o financovanie z operačných programov, konkrétne OP Výskum a vývoj a OP Vzdelávanie, ktoré sú často riešené aj na viacerých školách a teda vo väčších tímoch, čo môže ovplyvňovať aj fakt, že z tejto podpory však vzišiel nízky počet kvalitných publikácií vzhľadom na vysoký objem financií. Môže to byť spôsobené práve tým, že riešitelia sa sústredia viac na výsledok, keďže sa jedná často o medzinárodné programy kde je vysoká konkurencia medzi jednotlivými riešiteľskými tímami. Naopak najviac sa v skúmanom období 2007 -2015 riešili VEGA projekty, na ktoré bolo vyčlenených najmenej financií z vybraných kategórií. Pri týchto projektoch sa ale publikoval najväčší počet kvalitných publikácií. Pri APVV projektoch pozorujeme rovnováhu v objeme financií, riešených projektoch a množstvom kvalitných publikácií. Tu vidíme fakt, že vysoká finančná podpora nemusí vždy viesť k publikovaniu väčšieho množstva publikácií. Naopak keď sme skúmali kvalitu, resp. kvalitné časopisy, kde boli dané články publikované, zistili sme, že práve články podporované z prostriedkov Európskej únie boli publikované v najkvalitnejších časopisoch, v časopisoch s najvyšším Impact Factorom. Nasledovali publikácie z projektov VEGA a následne publikácie z APVV projektov.

V našej práci sme sa ďalej zamerali na VEGA projekty, ku ktorým sme mali k dispozícii najviac informácií. V tejto podkapitole sme zistili, že projekty VEGA a publikácie v nich publikované, sú favoritom na Národohospodárskej fakulte. Ich počet každoročne od roku 2008 rastie, aj keď aj tu zaznamenávame isté výkyvy, napríklad rok 2011 kedy evidujeme nízky počet publikácií vzhľadom na pridelené finančné prostriedky. Ku koncu skúmaného obdobia v rámci projektov VEGA zaznamenávame zvyšujúci sa počet kvalitných publikácií a rovnako rastie aj objem pridelených financií.

Vo všeobecnosti ale vieme tvrdiť, že všetky výskumné otázky, ktoré sme si vopred určili vieme potvrdiť, resp. ich vieme dokázať. Celkový objem pridelených financií z istej miery ovplyvňuje počet publikovaných publikácií, aj keď z našich zistení sa nám pozitívny vzťah potvrdil pri projektoch financovaných agentúrou APVV. Škála riešených projektov je na Národohospodárskej fakulte veľmi pestrá, aj keď my v našej práci podrobnejšie rozoberáme len vybrané 3 zdroje financovania. Rovnako výška finančnej podpory plynúca z riešenia projektov je dostačujúca na to, aby riešitelia projektov mali dostatok finančných zdrojov a možností pre publikovanie kvalitných publikácií a riešenie úspešných projektov, ktoré zdokonaľujú a zlepšujú prostredie a meno fakulty.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

BUČEK, Milan a kol. *Regionálne dimenzie znalostnej ekonomiky*. 1. vyd. Bratislava : Vydavateľstvo EKONÓM, 2011. 379 s. ISBN 978-80-225-3214-3.

PISÁR, Peter – ŠIPIKAL, Miroslav. Negative Effects of Performance Based Funding of Universities: The Case of Slovakia. In: *The NISPAcee Journal of Public Administration and Policy*. Bratislava : NISPAcee – Network of Institutes and School of Public, 2017, roč. 10, č. 3, s. 171-189. ISSN: 1337-9038.

ŠIPIKAL, Miroslav – SZITÁSIOVÁ, Valéria. *Hodnotenie regionálnej politiky Európskej únie*. 1. vyd. Bratislava : Vydavateľstvo EKONÓM, 2014. 147 s. ISBN 978-80-225-3933-3.

ŠIPIKAL, Miroslav – NÉMETHOVÁ, Valéria. *Výkonové financovanie univerzít – prípadová štúdia Slovenska* [elektronický zdroj]. In: Sborník příspěvků z 11. mezinárodní vědecké konference “Veřejná správa 2016“. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2016, str. 146-154 [cit. 2018-03-15]. ISSN 978-80-7560-041-7. Dostupné na: <https://sekarl.euba.sk/arl-eu/sk/csg/?repo=eurepo&key=7625318095>.

MEDERLY, P. *Systém financovania verejných vysokých škôl a jeho zmeny od roku 2006* [elektronický zdroj]. Bratislava, 2009, 45 s. [cit. 2018-01-04]. Dostupné na http://www.arra.sk/index.php?module=documents&JAS_DocumentManager_op=downloadFile&JAS_File_id=61

Agentúra na podporu výskumu a vývoja. *O nás* [online]. [cit. 2018-04-09]. Dostupné na: <http://www.apvv.sk/agentura/o-nas.html>

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR. *Rozpis dotácií zo štátneho rozpočtu na rok 2018 pre verejné vysoké školy* [online]. [cit. 2018-04-09]. Dostupné na: <https://www.minedu.sk/data/att/12765.pdf>

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR. *Vysokoškolská veda a technika* [online]. [cit. 2018-04-09]. Dostupné na: <http://www.minedu.sk/vysokoskolska-veda-a-technika/>

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR. *Vedecká grantová agentúra MŠVVaŠ SR a SAV* [online]. [cit. 2018-04-09]. Dostupné na: <http://www.minedu.sk/vedecka-grantova-agentura-msvvas-sr-a-sav-vega/>

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR. *Kultúrna a edukačná grantová agentúra MŠVVaŠ SR* [online]. [cit. 2018-04-09]. Dostupné na: <http://www.minedu.sk/kulturalna-a-edukacna-grantova-agentura-msvvas-sr-kega/>

Národný strategický referenčný rámec. *Operačný program vzdelávanie* [online]. [cit. 2018-04-09]. Dostupné na: <http://www.nsrr.sk/operacne-programy/vzdelavanie/>

Výskumná agentúra. *Operačný program vzdelávanie – opatrenie 1.2* [online]. [cit. 2018-04-14]. Dostupné na: <http://www.asfeu.sk/operacny-program-vzdelavanie/opatrenie-12/>

Výskumná agentúra. *Operačný program vzdelávanie – opatrenie 4.2* [online]. [cit. 2018-04-14]. Dostupné na: <http://www.asfeu.sk/operacny-program-vzdelavanie/opatrenie-42/>

Výskumná agentúra. *Operačný program Výskum a vývoj* [online]. [cit. 2018-04-14]. Dostupné na: <http://www.asfeu.sk/operacny-program-vyskum-a-vyvoj/op-vyskum-a-vyvoj/>

Výskumná agentúra. *Operačný program Výskum a vývoj – opatrenie 4.1* [online]. [cit. 2018-04-14]. Dostupné na: <http://www.asfeu.sk/operacny-program-vyskum-a-vyvoj/opatrenie-41/>

Výskumná agentúra. *Operačný program Výskum a vývoj – opatrenie 5.1* [online]. [cit. 2018-04-14]. Dostupné na: <http://www.asfeu.sk/operacny-program-vyskum-a-vyvoj/opatrenie-51/>

Zákon o vysokých školách, §89, 131/2002 Z.z. [online]. [cit. 2018-04-09]. Dostupné na: <https://www.portalvs.sk/files/portal/zz-2002-131-20160101.pdf>